

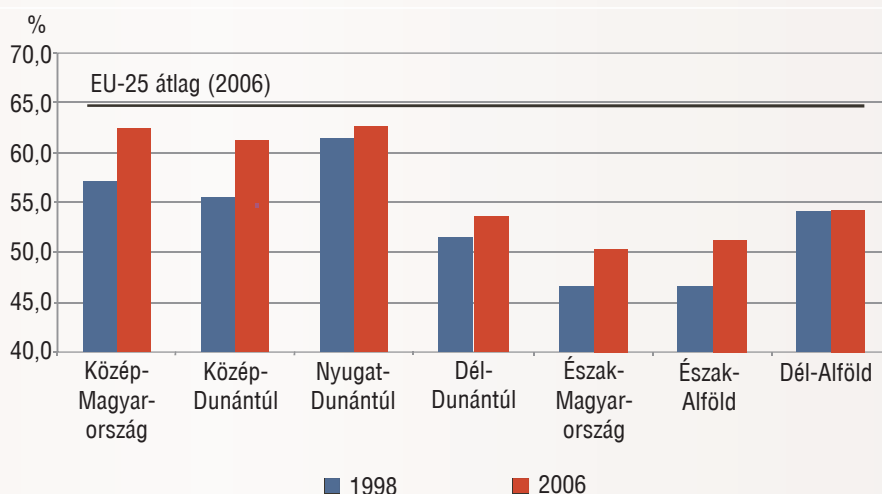
A MUNKAERŐ-FELMÉRÉS REGIONÁLIS IDŐSORAI, 1992–2006

A munkaerő-felmérés regionális idősorai

A régiók harmonikus fejlődése, illetve a társadalmi, gazdasági kohézió erősítése kiemelt célja az unió régiós politikájának. Ennek egyik legfontosabb területe a munkaerőpiac. Annak ellenére, hogy Magyarország az unió közepes méretű tagországai közé tartozik, a munkaerőpiac regionális különbségei viszonylag nagyok, és hosszabb időszakot tekintve nem mutatnak javuló tendenciát, jóllehet önmagához képest a 90-es évek közepéhez viszonyítva valamennyi régióban nőtt a foglalkoztatottság szintje.

A növekedés a közép-magyarországi régióban volt a legdinamikusabb (1998-tól csaknem 6 százalékponttal), így a foglalkoztatási ráta tekintetében a régió beérte a korábbi vezető helyzetű Nyugat-Dunántúlt. Közép- és Nyugat-Dunántúl relatív pozíciója ugyan némileg romlott, mivel a tökébetelepülés folyamata lezárult, sőt az utóbbi években helyenként kistérségi szinten jelentős termelőkapacitások felszámolására is sor került, de e régiók munkaerőpiaci helyzete összességében továbbra is kedvező. Közép-Magyarországon, Nyugat-Dunántúlon a 15–64 éves népesség foglalkoztatási rátája 62,7%, illetve 62,8% volt 2006-ban, s ettől alig maradt el a Közép-Dunántúl 61,4%-os mutatója. E három régió lemaradása az uniós átlagtól csak két százalékpont körüli. Az élbolyhoz képest Észak-Alföld és Észak-Magyarország hátránya több mint tíz százalékpont, ez utóbbiban 100 érintett korú lakosból csak kb. 50 dolgozott 2006-ban. (A sereghajtó Borsod-Abaúj-Zemplén megye mutatója 49% volt.) A nők foglalkoztatásának régiós eltérései kisebbek, mint a férfiaké. A férfiak foglalkoztatási esélyei Észak-Magyarországon a legrosszabbak, míg a Nyugat-Dunántúlon élő férfiak mutatója 14 százalékponttal magasabb az ott mérténel. A legjobb és legrosszabb helyzetű régiók között a nők esetében mintegy 12 százalékpontos a különbség.

A 15–64 évesek foglalkoztatási rátája Magyarországon régiók szerint (1998, 2006), valamint az EU-25 átlagában (2006)

Közismert, hogy a magyar foglalkoztatási ráta uniós összehasonlításban alacsony, de ez a megállapítás globálisan nem igaz a foglalkoztatottak valamennyi csoportjára. A foglalkoztatási ráták közti különbségek legmarkánsabban az iskolai végzettség mentén jelentkeznek országos és régiós szinten is. A felsőfokú végzettségűek esetében a foglalkoztatás színvonala az európai átlagnak megfelelő, és kicsi a régiók közötti eltérés is, ráadásul az sem korrelál az adott régió relatív foglalkoztatási helyzetével. (A főiskolát, egyetemet végzettek foglalkoztatási rátája az összességében kedvezőtlen helyzetű Dél-Dunántúlon a legmagasabb, míg a közép-magyarországi régióban rosszabb az átlagnál.) A középfokú végzettségűek esetében az uniós átlaghoz képest már számottevő a lemaradás, míg a csak alacsony végzettséggel rendelkezők foglalkoztatási esélye különösen a férfiak esetében jóval kedvezőtlenebb az uniós átlagnál. A munkaerőpiacon összességében egyre kevesebben vannak a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők. 1992-ben a 2006. évvel nagyjából megegyező foglalkoztatott létszámból 1172 ezren (29%) tartoztak

ebbe a kategóriába, 2006-ban viszont már csak 519 ezren, ami 13%-os arányt jelent. Ebben a demográfiai csere (azaz az, hogy a munkaerőpiacra belépő fiatal generáció átlagos iskolai végzettsége a kilépőkénél magasabb) mellett szerepet játszott az is, hogy állásvesztés esetén az alacsony végzettségűek esélytelenek voltak a visszatérésre. A csak alacsony végzettséggel rendelkezők foglalkoztatottá válási esélyei ezen belül is kiugróan rosszak Észak-Magyarországon, ahol a lakosság iskolázottsági mutatói az átlagosnál rosszabbak. E régióban 100 alacsony végzettségűből mindössze 21 fő volt foglalkoztatott 2006-ban (1992-ben ez az érték még 31 volt.) Közép- és Nyugat-Dunántúlon, ahol az egyszerűbb betanított munkát végzőkből esetenként hiány mutatkozik, az alacsony végzettség kevésbé gátja az elhelyezkedésnek. Az előbbi régióban az e rétegbe tartozók 35,1%-a, az utóbbiban 33,7%-a minősült 2006-ban foglalkoztatottnak. A régiók közötti különbség e tekintetben jóval nagyobb a férfiak, mint a nők esetében, s általában igaz az, hogy az alacsony végzettségű férfiak és nők foglalkoztatási

mutatója között annál kisebb az eltérés, minél kisebb esély van az egyes régiókban alacsony végzettséggel munkához jutni. (Észak-Magyarországon az ilyen végzettségű férfiak foglalkoztatási rátája mindössze 2,7 százalékponttal haladta meg a nőkre jellemzőt, míg Közép-Dunántúl esetében ez a különbség közel 11 százalékpontos.) A nők foglalkoztatási rátája – a felsőfokút kivéve – minden végzettségi szinten Észak-Alföldön a legalacsonyabb. Érdemes lenne további vizsgálat tárgyává tenni, hogy milyen társadalmi, életmódbeli, gazdasági sajátosság húzódik meg e mögött.

Abban, hogy a foglalkoztatottak milyen gazdasági szektorokban tevékenykednek, markáns regionális különbségek mutatkoznak. A közép-magyarországi régióban 2006-ban a foglalkoztatottak 3/4-ének a szolgáltatási szektor adott munkát, a mezőgazdaság relatív súlya az Észak- és Dél-Alföldön a legmagasabb, de egyik régióban sem éri el a 10%-ot. A legiparosodottabb régió a közép-dunántúli, ahol 100-ból 44-en ebben a szektorban dolgoznak.

A kedvező foglalkoztatottsági mutató jellemzően alacsony munkanélküliségi rátával párosul, és a javulás is a jó helyzetű régiókban volt a legjelentősebb. Az országos átlagnál (7,5%) alacsonyabb munkanélküliségi rátával rendelkező régiókban (Közép-Magyarország, Közép- és Nyugat-Dunántúl) 1998-hoz képest csökkent a munkanélküliség mértéke, míg a munkaerő-piaci és infrastrukturális ellátottság szempontjából rosszabb helyzetben lévő Dél-Alföldön növekedett. A legrosszabb munkaerő-piaci helyzetű régiókban – Észak-Magyarországon és Észak-Alföldön – az utóbbi évek némi javulása ellenére is meghaladja a 10%-ot a munkanélküliségi ráta.

A férfiak munkanélkülisége minden régióban csökkent, a nőké viszont emelkedett. A változás az utóbbi évtizedben a hátrányos helyzetű régiókban (Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld) volt jelentős, de valamelyest a többiekben is romlott a mutató. A nők esetében a területi egyenlőtlenség jelentősen nőtt, a férfiaknál viszont nem volt érdemi változás. A regionális idősorokat a KSH közel egy évtizede adattár formájában adja közre. A változatlan szerkezetű idősorok a jelen összefoglalóból elérhetők.

A 15–64 éves népesség foglalkoztatási rátája legmagasabb iskolai végzettség szerint, 2006

Régió	Legfeljebb általános iskolát	Szakmunkásképzőt, szakiskolát	Középiskolát	Főiskolát, egyetemet	Együtt
	végzettség foglalkoztatási rátája				
Összesen					
Közép-Magyarország	29,4	72,6	64,2	80,9	62,7
Közép-Dunántúl	35,1	75,0	65,1	81,7	61,4
Nyugat-Dunántúl	33,7	75,1	66,0	82,7	62,8
Dél-Dunántúl	25,2	67,9	58,7	84,5	53,6
Észak-Magyarország	21,2	62,7	57,5	80,9	50,4
Észak-Alföld	24,1	64,5	57,7	80,1	51,1
Dél-Alföld	27,6	66,1	58,5	80,0	54,3
Együtt	27,6	69,2	61,6	81,2	57,3
Férfi					
Közép-Magyarország	32,2	78,9	70,1	87,4	69,2
Közép-Dunántúl	41,0	79,9	71,9	87,0	68,7
Nyugat-Dunántúl	37,3	82,5	71,7	85,0	69,7
Dél-Dunántúl	30,4	72,9	62,9	86,4	59,4
Észak-Magyarország	22,8	67,4	62,0	82,3	55,5
Észak-Alföld	29,3	71,2	64,1	84,5	58,2
Dél-Alföld	30,8	73,1	65,0	81,4	60,8
Együtt	31,5	75,2	67,5	85,7	63,8
Nő					
Közép-Magyarország	27,3	60,9	59,8	75,5	56,7
Közép-Dunántúl	30,4	65,6	60,7	77,6	54,3
Nyugat-Dunántúl	30,7	62,6	61,7	80,9	55,9
Dél-Dunántúl	21,0	59,1	55,8	83,2	48,0
Észak-Magyarország	20,1	53,7	54,1	79,8	45,3
Észak-Alföld	19,8	51,9	53,2	76,8	44,3
Dél-Alföld	25,1	54,1	53,8	78,9	48,0
Együtt	24,5	58,2	57,5	77,6	51,1

A munkanélküliségi ráta alakulása nemek szerint, 1998, 2006

Régió	Munkanélküliségi ráta (%)					
	együtt		férfiak		nők	
	1998	2006	1998	2006	1998	2006
Közép-Magyarország	5,7	5,1	6,1	4,8	5,3	5,5
Közép-Dunántúl	6,8	6,1	6,8	5,7	6,7	6,5
Nyugat-Dunántúl	6,2	5,7	6,5	5,2	5,8	6,4
Dél-Dunántúl	9,4	9,0	10,4	8,9	8,2	9,1
Észak-Magyarország	12,0	11,0	13,5	10,9	10,1	11,1
Észak-Alföld	10,9	10,9	12,2	10,5	9,2	11,5
Dél-Alföld	7,0	7,8	7,5	7,3	6,4	8,5

Információk, elérhetőségek:

[További táblázatok](#)
[Módszertan](#)

Dora.Pozsonyi@ksh.hu
[Információs szolgálat](#)
www.ksh.hu

Telefon: 345-6465
Telefon: 345-6789